

ΒΑΣΙΛΗΣ Ν. ΜΙΧΟΣ

ΕΥΡΩΠΗ
RESTART

Προκλήσεις και Προοπτικές
μιας κουρασμένης Ηπείρου

 ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΡΜΟΣ

Στα παιδιά μου,
στους φίλους τους,
και σε όλους τους συνομηλίκους τους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Η ΕΥΡΩΠΗ ΜΑΣ	11
2. ΕΙΚΟΝΕΣ ΑΝΗΣΥΧΙΑΣ	17
3. ΑΙΔΩΣ, ΥΒΡΙΣ, ΑΤΗ	29
4. ΠΑΙΔΕΙΑ	45
4.1. Τα διαχρονικά βάρθρα	45
4.2. Ο «εκδημοκρατισμός»	49
4.3. Η οίκοθεν Παιδεία	65
4.4. Οι περιπέτειες της Ιστορίας	74
5. ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΚΡΑΤΟΣ	85
5.1. Οι πρώτες μεταπολεμικές δεκαετίες	85
5.2. Γεγονότα ιστορικής σημασίας	93
5.3. Η διαδρομή ιδεών και αντιλήψεων	96
5.4. Οι μη πολίτες	114
6. Η ΔΥΣΤΟΠΙΚΗ ΚΑΤΑΛΗΞΗ	129
6.1. Η επικράτηση του «παραλόγου»	129
6.2. Πολιτική ορθότητα - Συμπερίληψη - «Νατιβισμός»	139
6.3. Η παρακμή	159
7. ΟΙ ΜΕΓΑΛΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ	181
7.1. Η τεχνολογία	182
7.2. Κλιματική διαταραχή	197
7.2.α. Αεροπορικές μετακινήσεις	198
7.2.β. Μεταφορές	200
7.2.γ. Υπερπληθυσμός	203
7.3. Το Ισλάμ	209

8. ΚΑΙ ΕΝ ΤΟΙΣ ΔΕΙΝΟΙΣ ΕΥΕΛΠΙΔΕΣ	225
9. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.....	243
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ	254
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ	259

1

Η Ευρώπη μας

Τρέμω για την Ευρώπη. Που σημαίνει πως τρέμω για την ανθρωπότητα. Τρέμω στην ιδέα της απουσίας αυτού που για αιώνες πολλούς ήταν και είναι η Ευρώπη: Φάρος ελπίδας και παράδειγμα για τους ανθρώπους όλης της γης. Τρέμω, γιατί δυστυχώς κατάφερε να κάνει τις αρετές της επικίνδυνη αδυναμία της που ήδη την αποδομεί.

Μιλάω γι' αυτήν την πανέμορφη, την όλο ποικιλία Ευρώπη, την Ευρώπη με τα χιλιάδες διαφορετικά πρόσωπα, που όλα όμως από μακριά φωνάζουν πως είναι Ευρωπαϊκά. Από την Στοκχόλμη ως την Λευκωσία, κι από την Λισαβόνα ως την Μόσχα, ο κάθε Ευρωπαίος αισθάνεται στο σπίτι του.

Μιλάω για την Ευρώπη του Σόλωνα, του Θουκυδίδη, του Περικλή, του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Του Πλάτωνα, του Αριστοτέλη και του Πλούταρχου. Του Κιγκινάτου και του Μάρκου Αυρήλιου. Για την Ευρώπη του Μεγάλου Βασιλείου, του Γρηγορίου του Θεολόγου, του Ακινάτη και του εξ Αφρικής Αυγουστίνου. Του Φειδία, των Αρτέμιου και Ισίδωρου και του Μπρουνελέσκι. Της Άννας Κομνηνής. Του Αβελάρδου και της Ελοΐζας. Του Ιωάννη Χους, του Ιωάννη του Σκώτου, του Μάξιμου του Γραικού, του Μελάγχθωνα, του Λούθηρου και του Καλβίνου, του Τόμας Μορ. Για τον Πανσέληνο, τον Γκρέκο, τον Ρουμπλιόφ, τον Τιτσιάνο, τον

Μιχαήλ Άγγελο και τον Καραβάτζιο. Τον Ρωμανό τον Μελωδό, τον Δαμασκηνό, τον Μπαχ και τον Μπετόβεν.

Για την Ευρώπη των αιματηρών κοινωνικών κινημάτων: των τυραννοκτόνων της Αθήνας, των εξεγερμένων ειλωτών της Σπάρτης, των κατακομβών της Ρώμης και των μαρτύρων θηριομάχων, των Βογόμιλων και των ζηλωτών της Θεσσαλονίκης. Για τους Αναβαπτιστές του Μύντσερ και την επανάσταση των χωρικών στην Γερμανία, για τον Τσβίνγκλι. Για τον Κρόμβελ, για την Γαλλική Επανάσταση. Για την δημοκρατική έκρηξη του 1848. Για την Ρωσική Επανάσταση. Την Ουγγρική εξέγερση, την Άνοιξη της Πράγας, τον ξεσηκωμό στα ναυπηγεία του Γκντανσκ.

Μιλώ για την Ευρώπη που πρώτη καταδίκασε και πρώτη θεώρησε παράνομο το δουλεμπόριο διεθνώς. Για την Ευρώπη των εθνικοαπελευθερωτικών κινημάτων: των για έξι αιώνες αντιδρώντων στην Βρετανική κυριαρχία Ιρλανδών, στο ένα της άκρο, και της τεσσάρων αιώνων διαρκούς επαναστατικής δράσης των Ελλήνων ενάντια στην τουρκική τυραννία στο άλλο άκρο της. Επαναστατικής δράσης που πέτυχε την πρώτη εθνική απελευθέρωση λαού, του Ελληνικού, από αλλογενή αυτοκρατορικά δεσμά στις αρχές του 19ου αιώνα.

Αλλά και για την Ευρώπη των αιματηρών πολέμων, των τόσο στενά επίσης συνυφασμένων με την Ιστορία και την φυσιογνωμία της. Πολέμων, όμως, που στο Ευρωπαϊκό έδαφος, με μόνη εξαίρεση μια μελανή περίοδο του 20ού αιώνα, αφορούσαν την κυριαρχία των ηγεμόνων, δεν στόχευαν στην φυσική εξόντωση των λαών ούτε και στην απώλεια της υποστάσεως των απλών ανθρώπων. Αυτή την Ευρώπη, του διαρκούς αιματοκυλίσματος, που πάντα εύρισκε την ευκαι-